

Velika ofenziva proti prohibiciji v teku

Volilci države Wisconsin se izrekli za odpravo suhe. Morilec De Kingove žene prišlo pred sodišče. Dostojna ječa v Michiganu za mokre grešnike odpravljena.

Milwaukee, Wis. — Volilci v državi Wisconsin so v torek pri splošnem glasovanju poverili zakonodajni vladarju mandat, da razveljavi državni prohibični zakon in legalizira izdajanje in prodajanje 2.75-odstotnega piva. V tem trenutku še ni znan popolni izid referenduma, toda že prva poročila kažejo, da je večina proti suhi ogorjena. Nepopolni izid iz komaj polovice volilnih okrožij za odpravo suhe je bil sledeči: za odpravo suhe je bilo 182,099, proti odpravi 100,794. Večina za odpravo okrog 81,000 glasov.

Državni senator Thomas M. Duncan, socialist iz Milwaukeeja, avtor predlogov, ki so bili na splošnem glasovanju, pričakuje, da bo znašala večina za odpravo suhe 100,000 do 125,000 glasov. Aurora, Ill. — Koronerska porota v zadevi umora Lillian De Kingove po prohibičnih radi pol galone vina je v torek zaželela, da mora biti morilec deputiser Roy Smith, formalno aretiran in krajina veleporota ga mora obtožiti uboja. Koronerska preiskava je dognala, da Smith ni imel nobenega vzroka streljati na ženo.

Koroner Vierke je s svojo poroto najprvo zaslišal ranjenega Smitha v bolnišnici v Elginu. Smith ima kroglo v kolku, ki jo je ustrelil vanj 12-letni Gerald De King iz očetovega revolverja, ko je videl, da je deputiser ubil njegovo mater. Smith je dal govoril drugače kakor pred enim tednom po umoru. Takrat je rekel, da je streljal v silobranje, ko je videl, da je žena vzela revolver v roko — zdaj je pa povedal, da se mu je puška sprožila po nesreči. Rekel je, da se je spotalnik na pragu sobe in puška se je na neki čuden način sama sprožila.

Njegovo izjavo je pobil De Kingov deček, ki je povedal pred poroto, da je Smith najprvo ugrabil njegovega očeta s kopitom puške po glavi, potem pa je nameril in ustrelil mater direktno v trebuh. Žena ni imela nobene orožja v rokah; z golimi rokami je skočila proti Smithu, ko je njen soprog obeležal s krvavo glavno na tleh.

Koronerska porota je dalje izjavila, da je bil vlom v De Kingovo hišo nepostaven, kajti oadba glede kršenja prohibične določe, ki je povzročila vpad v hišo, je bila krivo zaprisežena. Tega porota priporoča vešporoti, da preišče to zadevo in obtoži krivce, ki so povzročili nepostaven vlom v privatno hišo. Zaslišan je bil tudi Boyd Fairchild, ki je naredil ovadbo. Povedal je, da je poslal nekoga drugega človeka po pajnt žgana v De Kingovo sosesko.

Kranje je dobil, toda ne ve, kje je bilo kupljeno in kdo ga je prodal. Ker je bil informiran, da je King pijanec, je ovdal njega. Preiskava je bila dramatična. Glavno zaslišanje se je vršilo v mestni dvorani v Genevi, ker ni bilo nikjer drugje dovolj prostora za poslušalce. V dvorano je navadilo 2500 ljudi, drugi so stali zunaj, ker niso mogli vstopiti. Sentiment poslušalcev je bil popolnoma na strani nesrečnega družine. Ko je porota naznala svoj pravorek, so poslušalci omotno aplavdirali.

Lansing, Mich. — Governor Lansing v. Green je v torek podpiral v legislaturi sprejeto predlobo, ki razveljavi famozno klavdulo, katere je določala, da se vsi zločinci iz navede uključi tudi štirikratni kršilec prohibične postavbe in vsled tega za-

Escobar zopet boži; nove federalne zmage

600 vstavev ubitih v Jiminezu. Federalci vzeli La Cruz na zapadu. Bombe padajo v Arizona.

Mexico City, 3. apr. — Vataški vodja Escobar, ki je bil od svojih političnih pristaev prisiljen vrniti se v Jiminez in začeti boj s federalci, je slabo naletel. V desperatnem boju v Jiminezu, Chihuahua, in okolici mesta, ki so trajali dva dni, so bile njegove čete temeljito poražene in danes so spet na begu proti severu, kolikor ni bilo ubitih, ranjenih in ujetih. Federalni poveljnik Ortiz, ki je vodil bitko, poroča, da je bilo najmanj 600 vstavev ubitih. Federalci so izgubili okrog 25 mrtvih in precej ranjenih.

Obenem poroča general Jaime Carrillo z zapadne fronte v Sinaloji, da so federalci ončeli okupirali La Cruz severno od Mazatlana. Rebelni general Manzo je zbežal v Sonoro. Veliko število njegovih vojakov je dezertiralo in se pridružio federalcem. Dezertirji pripovedujejo, da so vstahi imeli 200 mrtvih in 187 ranjenih pri napadu na Mazatlano.

V bojih okrog Jimineza so — kot po navadi — odločili federalni letalci, ki so neprestano metali ameriške bombe na vlake s peči v ozadju sovražne fronte. Vsaka bomba je naredila novo konfuzijo med vstahi. Največjo konfuzijo pa so bombe iz zraka delale v Escobarjevi konjenici, ki je bila zelo močna; konji so naravnost podivjali in naredili bojnikom več škode kot koristi.

Naco, Ariz., 3. apr. — Mehški rebelni letalec je včeraj priplul nad Naco z namenom, da bombardira federalno posadko v tukajšnjem obmejnem mestecu, bil pa je tako neroden in neveden, da ni znal kam meče bombe. Namesto na mehški del mesta je metal bombe na ameriški del Naca v Arizoni. Dve bombi sta padli na ameriško stran meje. Obe sta se razleteli s silnim pokom in 25-letni Harry Backer iz Alianca, O. filmiki fotograf, je bil ranjen na glavi. Poleg tega sta bombi naredili precej škode, ko so se šipe v oknih sesule.

Ameriške zvezne oblasti so takoj storile drastične korake, da se kaj takega ne ponovi več. Ameriški letalci imajo nalogo krožiti nad ameriškimi naselbinami ob meji in pognati vsakega mehškega avijatika proč od meje.

Rajonski podjetniki kršijo dogovor

O tem je bil obveščen general Boyd od tenneseeške milice.

Elizabethton, Tenn. — J. B. Phenix, zastopnik Ameriške delavske federacije ob času stavke rajonskih delavcev v tem mestu, je brzojavil generalu Boyd od tenneseeške milice, da je uprava rajonske tvrde kršila pogodbo, ki jo je napravila s svojimi delavci. Tvrdis je podpisala pogodbo, da ne bo delala nobene razlike med organiziranimi in neorganiziranimi delavci, ko se delavci vrnejo na delo. Ampak kompanija, pravzaprav njena uprava, je pljunila na to, kar je podpisala slovesno in obljubila s svojim podpisom, da bo držala.

Lindbergh hodi po zraku k svoji ljubici v vas.

Mexico City, 3. apr. — Lindbergh je včeraj spet priletel v glavno mesto Mehike na obisk svoje zaročenke Anne Morrow. Zaročenka ga je čakala na letališču in ga pozdravila s "Hello", on pa je odgovoril: "Kako se imaš?" Tu ostane dva dni. Najbrž se dogovorita glede datuma poroke. Civilna vojna v Mehiki nič ne moti Lindbergha.

SINDIKAT BAKRA ODIRA VES SVET

Ta sindikat kontrolira 90 odstotkov svetovne produkcije. — Funt bakra je dosegel ceno 19 centov.

Chicago, Ill. — Cena, ki se plačuje za baker, pokazuje, kako privatni interesi, ako so organizirani, diktirajo cene celemu svetu. Od te produkcije in organizacije ima koristi le nekaj magnatov bakra. Pred šest leti so se odločili finančniki, da monopolizirajo produkcijo in distribucijo bakra po vsem svetu. Takrat se je funt bakra prodajal po trinajst centov in pol. Seveda ga privatni interesi niso prodajali v izgubo, akoravno je bila cena nizka. Toda dobiček se je magnatom, ki so organizirali delniške družbe po vsem svetu za produkcijo bakra, zdel premajhen. Zato so se organizirali, da povečajo dobiček. Funt bakra je takrat vrget centov dobička. Milijon funtov bakra pa milijon grošev dobička. Kralji bakra so se spomnili dnevoj vojne, ko so privili ceno funta bakra na 19 centov, po tem dobičku jih je pričelo spet skominjati in pričeli so spravljati produkcijo in distribucijo pod svojo oblast. To se jim je tako posrečilo, da zdaj kontrolirajo 90 odstotkov produkcije bakra na svetu in da čusniki izjavljajo, da je cena 24 centov za funt bakra popolnoma opravičena.

Pa tudi sedanja cena, ki je devetnajst centov za funt bakra, dokazuje jasno kot beli dan, da jim je monopoliziranje industrije bakra popolnoma posrečilo.

Leta 1926 je bilo očitno, da se delovanje monopolistov še tesneje združijo. Ustanovila se je družba pod imenom Copper Exporters, Inc. Ta družba je vezala skupaj kompanije, v katerih caruje ameriški kapital in ki producira devetdeset odstotkov bakra in ki so raztresene po Severni in Južni Ameriki in Evropi.

Tega polpa so dali preiskati zvezni obrtni komisiji, da dobi zdravstveno spravečo in ne obvisi v zankah protitruštovskega zakona. To se je zgodilo ob času Coolidgevega predsednikovanja. To je pomagalo, da se producira manj bakra, kot ga zahteva trg, da se je dobiček za funt bakra povečal in skoraj podvojil produkcijske stroške ali za štirikrat toliko kot dobe delavci meze.

Končno se je leta 1927 ustanovil institut bakra. In ko se je med delavci pojavil nepokoj, ker je cena bakra plezala kvilsko, meze so pa ostale pri starem, so meseca oktobra 1928 povzili meze za deset odstotkov, zgozda leta 1929 pa za pet odstotkov, da se tako javnosti nasuje peska v oči. Povprečno delavci zaslužijo po \$5.50, veliko jih pa zasluži manj kot pet dolarjev na dan.

Pri teh mahinacijah pa kralji bakra izrečno množijo dobiček in njih premoženja hitro naraščajo, med delavci pa revščina. Tako je slika produkcije in distribucije bakra v kapitalističnem gospodarskem sistemu.

Arabi ubili 500 Arabcev.

Jeruzalem, 3. apr. — Med arabskimi rodovi so izbruhnili novi boji. Kakor poročajo iz Ammana, je velika četa Vahabijev napadla taborišče transjordanških Beduinov v Jebel Beibu in ubila okrog 500 prebivalcev v šotorih.

Chamberlain obiskal Mussolinija.

Rim, 3. apr. — Austen Chamberlain, angleški minister zunanjih zadev, je včeraj posetil Mussolinija in konferiral z njim precej časa.

Diktatura Anaconda kompanije zlomljena

Prišel je izhajati neodvisen dnevnik.

Butte, Mont. — Anaconda Cooper kompanija ni le carjevala nad rudarji in delavci v svojih rudnikih in rudotopilnicah in rudogalinicah, ampak je tudi zapovedovala tisku, kaj sme tiskati in kaj ne sme obesiti na veliki zvon. Devet dnevnikov, izhajajočih v Montani, je bilo pod njeno diktaturo. Na ulicah v Buttu je pogostokrat ališati, da Montano vlada v šestem nadstropju Henesayjeve palače. Tam se namreč nahaja glavni stan Anaconda Copper kompanije.

Zdaj je prišel W. A. Clark, eden izmed sinov zgodnjega bakrovnega magnata, ki so ga privatni interesi bankrotirali v letu 1907 in je nato nastala demarna panika, prišel izhajati neodvisen dnevnik. Se tri leta nazaj Buttska rudarska organizacija ni mogla dobiti v nobenem buttskem dnevniku palca prostora za oglašanje organizacije, pa naj je ponudila, kolikor je hotela denarja za oglaševalni prostor. Odkar je Clarkov dnevnik "Free Press" prišel odajati prostor rudarski uniji, so tudi listi pod komando Anaconda Copper kompanije postali bolj prijazni namram delavskim organizacijam. V tem mestu je zdaj prav živahno delavsko gibanje, ki obeta uspehe v bodočnosti.

Butte je važna strateška postojanka za delavce. Zato je za delavce velike važnosti, da se je delavsko gibanje spet oživel vprav v tem mestu.

Delavci v Angliji nočejo kompromisov

Volilna borba bo strogo razredna, pravi MacDonald.

London, 2. apr. — Letošnji volilni boj v Angliji, ki pride prihodnji mesec ali najkasneje v juniju, najde angleške delavce v Labor party v njihovem lastnem taboru. Vse govorice, ki so šumele zadnje meseca, o koaliciji delavske stranke z Lloyd Georgevo liberalno stranko, so padle v vodo. Delavci ne marajo nobenih paktov z gladkojezičnim Lloyd Geomem, ker ga dobro poznajo.

Ramsay MacDonald, bivši delavski premier, ki je vodil letošnjo delavsko volilno bitko in najbrž spet stopi na čelo nove delavske vlade, je izjavil zadnje dni, da delavska stranka se letos čuti dovolj močno, da lahko računa na absolutno večino v parlamentu, zato odklanja vsako predvolilno paktiranje z liberalci. Lloyd George je objavil bombastičen program za delavce, s katerim bodo lovili delavske glasove. George obeta ogromen državni projekt za upolnitev vseh brezposelnih delavcev. Ni dosti upanja, da bi se ujele zadosti delavskih kalinov na ta program kot pričakujejo liberalci. To so pokazale mnogotere izredne volitve, pri katerih so laboritje dobili največ mandatov.

Albanija dobila civilno poroko in razporoko.

Tirana, Albanija, 3. apr. — Balkanska in hribovska Albanija se je začela modernizirati. Zenske opuščejo turške zavese, moški zamenjajo puške s palicami in danes je stopilo v veljavo novo civilno pravo, ki je posneto po francoskem in avstrijskem zakoniku. Pravo uključe tudi civilni zakon in civilno razporoko moža in žene.

Avtomobilska nesreča.

St. Joseph, Mich., 3. apr. — Alice Hafer je bila včeraj ubita, pet drugih pa je bilo ranjenih, ko je potniški bus, ki je vozil proti Benton Harborju, zadel v telegrafni drog in se prevrnil v jarek v bližini tega mesta.

VESTI Z INDUSTRISKEGA POLJA

Bostoni električarji zahtevajo skrajšanje delavnika in povišanje meze. — V državi Ohio se rudarji zopet organizirajo. Svilni delavci v Patersonu zmagali. Stavbinski delavci v Iowi sklepajo novo pogodbo in drugo.

Boston, Mass. — Organizirani električarji zahtevajo dolar petdeset centov meze na uro in 44 ur dela v tednu. Te zahteve naj stopijo v veljavo dne 1. julija. Sedaj prejemajo ti delavci po \$1.37 na uro.

Seranton, Pa. — David Fowler, mednarodni organizator za rudarsko organizacijo United Mine Workers je bil poslan v državo Ohio, da pomaga reorganizirati razmajana lokalna društva rudarske organizacije. Rudarji se pripravljajo, da pridobe nazaj postojanke, ki so jih izgubili v letu 1927 ob času stavke.

New York, N. Y. — Glavno vprašanje, o katerem se bodo vršile razprave na konvenciji Zenske strokovne lige, bo: "Kako organizirati delavce in industrijski problemi na jugu." Konvencija prične dne šestega maja in bo trajala do dne enajstega maja.

Paterson, N. J. — Svilni tkalci pri tvrdki I. Kravits so zmagali v stavki. Tvrdis jim je povišala plačo od jarda od enega do dveh centov.

Hoboken, N. Y. — Dve sto delavcev na dragih, graditeljev dokov, strojnikov in tešakov, zaposlenih na železniški postaji Lackawanna železnice je zastavkalo, ker so bili zaposleni neorganizirani delavci.

New York, N. Y. — Piketi, ki so nosili velike plakate, na katerih je bil Rothe oglašen kot največje kinogledališče, so bili aretirani. Obtoženi so neupoštevanja obnašanja. Ti piketi so protestirali proti zaposlenju neorganiziranih delavcev za umivanje oken.

Davenport, Ia. — Organizacija stavbinskih delavcev, ki sklepajo letos nove pogodbe s stavbinskimi podjetniki, zahtevajo pet dni dela v tednu.

Metode delavskih vohunov razgaljene

Odsek ne sili prav nič lepši reči od njih.

Harrisburg, Pa. — Pred legislaturnim odsekom je Boggsova zakonska predloga, ki določa, da mora v državi Pennsilvaniji vsak detektiv nabaviti licenco.

Delavski voditelji so predložili sveden dokazov o zdajšnjih metodah delavskih vohunov. Odborniki delavskih strokovnih organizacij so pričali in predložili dokaze, da so delavski vohuni v mnogih slučajih povzročili stavke.

Ta predloga določa, da morajo tudi ovadhuhi, ki niso direktno nastavljeni kot detektiv pri privatni detektivski agenciji, nabaviti oblastveno dovoljenje za vohunarenje, ako žele svojo umazano obrt izvrševati v državi Pennsilvaniji. Predloga določa tudi stroge kazni za one, ki se ne podvržejo njenim določbam.

Moža ustrelila.

Alma, Minn. — Alma Lust, stara 30 let in mati petih otrok, je bila aretirana, ker je v prepisu ustrelila svojega moža. Na zaslišanju je izpovedala, da je bil mož pijanec in da je morala sama skrbeti za svojo družino.

Štiri osebe utonile.

Mount Gilead, O. — Štiri osebe so utonile v bližnji reki, ko je avto, v katerem so se vozile, podiril ograjo na mostu in padel v vodo.

Omejitev oljne dokolje ugaja vladi

Cena gorilnu in drugih oljnih produktov bo pa plezala kvilsko zaradi te omejitve.

Washington, D. C. — Uradniki administracije, ki so podpirali željo predsednika Herbert Hooverja, da se omeji oljna produkcija na federalnih zemljiščih, so zelo zadovoljni, da so se Royal Dutch interesi sporazumeli z ameriškimi oljnimi interesi, da se ne producira več olja kot v letu 1928 na tej polovici zemeljske oble. Ampak prišlo se je na sled, da smernice za ohranitev olja ne spadajo v ameriško obrambno politiko, ampak tvorijo le korak naprej, da se svetovni trg podvrže kontroli.

Cene za gorilnu in druge oljne produkte se bodo povišale, pa tudi dobički za Standard Oil kompanijo in njeno konkurentko Royal Dutch Shell kompanijo se bodo povišale. Take govorice in pogovori se ališajo še akoli zadnjih šest tednov v vladnih pisarnah. American Petroleum Institute (Ameriški petrolejski institut) se amatra dovolj močan, da regulira produkcijo na številnih oljnih poljih, ako bi se Britje tudi ne udeležili kupčije. Zdal, ko se je Deterding izrekel za pakt, se pričakuje, da mu slede neodvisni producenti.

Res je, da neodvisni podjetniki lahko še vrjajo nove oljnjake. Ampak njih neodvisni finančni viri niso veliki. Potrebovali bodo denar in izposoditi si ga bodo morali pri bankirjih. Takrat se bo pa šlo spoznala prava gospodarska moč skupine Petrolejskega instituta. Podjetniki, ki ne bodo zadovoljni s produkcijo, ki jim je bila odkazana na podlagi produkcije leta 1928, bodo kmalu pronašli, da zanje postojajo velike poteškoče najeti posojilo.

Zato oljni knesi s zaupanjem gledajo na kontrolo oljne produkcije, kajti učinek te produkcije bo učinkoval na svetovni trg kot svetovni monopol, ki bo vsemu svetu narekoval cene za olje. Ta oljna kontrola bo mednarodna, kot je mednarodna kapitalizem. Politični vpliv olja, ako se ta poteka posreči, bo tak, da bo delal za mednarodni mir. Kajti mir bo pospeševal mednarodno izkoriščanje dobičkanosnega trga.

Preiskava o suhaškom umoru v Aurori

Krajevni državni pravdnik Carbery umaknil roke.

Aurora, Ill. — V torek zjutraj je bila otvorena mrliskogledna preiskava glede naalne smrti Lillian De Kingove, katero je pred enim tednom ustrelil v trebuh deputiser Roy Smith, ki je v vroml v hišo na ovadbo, da je tam pijanec. V okraju Kane še ni bilo preiskave, za katero bi se javnost toliko zanimala. Koroner Herman J. Vierke je izjavil, da bo preiskava temeljita in strogo nepristranska. Koronerska ali mrliskogledna porota ima dve nalogi: prvi mora dogmati vzrok smrti in drugi konstatirati odgovornost za smrt.

Porotniki zaslišajo vse priče, obiščejo De Kingovo dom in posestijo Smitha v bolnišnici v Elginu, kjer pestuje rano, katero mu je zadal 12-letni sin ubite žene s kroglo iz očetovega revolverja. Zdravnik pravi, da mu gre na bolje. Zaslišan bo tudi suhaški ovaduh Fairchild, ki je zaprisegel ovadbo, na temelju katere je bil izvršen vroml v hišo. Čuva ga policija.

Krajevni državni pravdnik Carbery, ki je deloma zapleten v afero, je odstopil od vsakega postopanja od svoje strani. Zadeva je v rokah generalnega pravdnika Caristroma, ki je poslal svojega zastopnika k preiskavi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicaga) \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta; Chicago in Cileo \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta, in za inozemstvo \$9.00.

Naslov za vse, kar ima vlik v listom:

"PROSVETA".

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

133

Datum v oklepaju n. pr. (Feb. 28-1929) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da va sje s tem dnevom poteka naročnina. Ponovite ji pravočasno, da se vam ne ustavi list.

UGOVOR BIZNISKIH INTERESOV PROTI PENZIJO-NIRANJU STARIH IN ONEMOGLIH.

Poslaniška zbornica države Illinois je sprejela pri tretjem čitanju predlogo za vpokojenje starih in onemoglih. Ta predloga dovoljuje nad sedemdeset let starih starčkom pet dolarjev pokojnine na teden. Majhna bo drobtina, ki jo bodo prejeli stari in onemogli za koristno delo, ki so ga izvršili v teku svojega življenja in dokler so bili pri moči za človeško družbo in državo, v kateri so živeli najmanj dvajset let, da so te drobtine deležni.

Ti starčki in onemogli niso s svojim delom bogateli le privatne bizniske interese, ampak so pomagali, da se je država razvila do sedanjega bogastva in industrijskega življenja. Mesto, da se privatni bizniški interesi oglašijo in priporočajo, da se tem onemoglim starčkom povzra penzija, je glasilo bankirjev, trgovcev in finančnikov, Chicago Journal of Commerce, zagnalo krik, da je treba vzbuditi davkoplačevalce, ker bodo morali plačevati visoke davke, če ta predloga postane postava.

Država bo izplačala okoli štirih milijonov dolarjev na leto v penzijah, ako ta predloga postane zakon.

Značilno je, da glasilo bizniških interesov plaka in stoka zaradi davkov. Danes je javna tajnost, da ravno interesi — razne bizniske korporacije — prikrivajo marsikaj, kar bi jim povzročilo davke. To se seveda zgodi na razne načine. Korumpirajo se davčni uradniki, vrednost nepremičnine in premičnine se ocenijo veliko nižje, kot je v resnici. Dognalo se je, da so bogatini plačevali od svojih luksurijsno znotraj opremljenih hiš, toliko davka, kot siromašni delavci ali siromašne vdove od svojih bajt, v katere je imel veter prost vhod od vseh strani. V Chicagu smo doživeli, da so dnevniki prinašali slike raznih bogato opremljenih in palačam podobnih hiš, od katerih se je plačevalo toliko ali pa še manj davka, kot se je plačevalo od siromašne kočice, ki jo je kazala slika in ki je bila lastnica neke siromašne vdove, ki je morala opravljati trdo delo za druge, da je pošteno prehranila svoje številne otroke. Iz tega se da sklepati, ako bi vsi plačali davek od svoje premičnine in nepremičnine, kolikor sta v resnici vredni, da bi se lahko pokojnina za starčke plačevala najmanj po dva tisoč pet sto dolarjev na leto, pa bi se lahko davke v splošnem znižali. Ali danes je tako, da siromaki nosijo težji del davčne butare, bogatini pa ložjega. In to je krivično. Proti takim krivicam seveda ne protestira glasilo trgovine, bankirjev in finančnikov. Tak krivica je za uradnike in lastnike takega lista samoposebica, saj zaradi davkov največ trpe siromaki, odkar je v človeški družbi bila uvedena privatna lastnina in nastala urejena človeška družba.

Bogatini so bili od nekdanj trdosrčni napram siromakom in ostali bodo, dokler bo človeška družba trpela, da so v nji bogatini in siromaki in bo priznala kapitalistični sistem blagovne produkcije in distribucije.

Za drobtino, ki se da siromakom, se jokajo bogatini, ampak ne stokajo takrat, kadar pripadniki njih razreda razpisno razmetavajo denar, žive razkošno, grade psom drage spomenike, sploh razsipljejo denar, kakor da bi ga jim kdo vozil v samokolnici.

Po zimi lenarijo v Floridi, po leti se pa preselijo v letna letovišča ali pa v obmorska mesta, ki so na glasu, da ne poznajo vročine, da ne znoje zaradi lenarenja. Siromaki ostanejo v zatohlih tovarnah, priklenjeni na enolično in duh vbljajoče delo. In kadar ti siromaki postanejo tako stari, da niso več za delo, jih enostavno odlovi in jih smatrajo za potepuhe, ker ne morejo več delati in jim množiti njih bogastva, da lahko žive razkošno in razpisno življenje. In če ti stari siromaki zahtevajo pokojnino na stara leta, tedaj njih glasila kličejo vse podpornike in zagovornike krivičnega družabnega reda v boj proti tem skromnim zahtevam izsesanih siromakov.

GLASOVI IZ NASELBIN

Delničarjem Zadruga.

Johnstown, Pa. — V nedeljo popoldan, dne 17. marca, je bila sklicana skupna seja delničarjev, ter ob enem tudi dolžnikov od Moxham slov. zadruga na Moxhamu, Pa. Udeležilo se je precejšno število delničarjev te seje, ki je bila sklicana z namenom, iztirjati ostale dolžnike, kateri še dolgujejo omenjeni Zadrugi.

Bilo je priobčeno naznanilo, ne dolgo od tega, v Prosveti ter tudi v tukajšnjem časopisu "The Johnstown Tribune", da tisti, ki dolgujejo Zadrugi, naj pridejo in poravnajo svoj dolg. Toda s tem se ni doslej ničesar. Res je, da so delavske razmere tukaj v Johnstownu jako slabe, da ljudstvo nimajo sredstev za sproti, ali vsajeno so pa ljudje, ki bi lahko poravnali svoje dolgeve Zadrugi, pa se samo izgovarjajo, da "kadar bodo drugi plačali, bom tudi jaz." Take izgovore ima večina delničarjev.

Znano je, da Zadruga je bila prodana meseca maja 1928. Delničarji v večini se niso brigali prav nič za to Zadrugo, samo en par članov-odjemalcev ne more vzdrževati takega podjetja, da bi uspevalo, pa je začelo hirati, nakar smo bili primorani podvzeti poslednje korake, to je, prodati, da si obdržimo še vsaj nekaj na naše delnice. Sedaj pa nam ne preostaja drugega, nego da iztirjamo naš denar, kar se ga dolguje Zadrugi, ker mi moramo priti s tem enkrat do zaključka; ne moremo čakati še 10 ali več let za to.

Nadalje, na omenjeni seji je bilo sklenjeno sledeče: 1.) Da iztirjatelj opozori vsakega. 2.) Da, ako ne more plačati takoj, se mu da 2 meseca odloga. 3.) Ako se dolžnik ne zglaši, se z njim sodniško postopa. 4.) Od 1. junija naprej se bodo pripisale 6% obresti na račun neplačan od 1. junija naprej.

Nadalje tudi, da sem zopet prevzel mesto iztirjatelja še v znanje. Apeliram na vse dolžnike omenjene Zadruga, da mi greste na roko, ker veste, da plačati morate, naj si bode tukaj ali tam. Torej, ako se hočete obvarovati še nadaljnjih stroškov, se jih obvarujte s tem, da pridete in plačate svoj dolg.

Prihodnja seja v ta namen se bo vršila dne 16. junija ob 3. popoldne v Slov. del. domu na Moxhamu, Pa.

Frank Koreltz, 516 Linden Av.

Koncert "Zarje".

Cleveland, O. — V nedeljo, dne 7. aprila, priredi pevski zbor "Zarja" svoj redni splošnoizdatni koncert z zelo zanimivim in pestrim programom. Ta večer bo zopet "Zarja" združena, edina, mogočno donela in izlivala našo pesem po auditoriju S. N. doma. Kot biseri tega večera se bodo prelivala melodije, izrazite v različnih barvah. Eden teh biserov bo scena "Mizerere" iz opere "Travatore", katero nam bo podal moški zbor "Zarja" s priznanimi solisti: Louis Belle, v vlogi "Manrika", in Mary Ivanush v "Leonori". Da je ta svetovno priznani umotvor res kraven in občudovanja vreden, potrdi vsak, kdor ga je že slišal.

Drugi biser bo podal mešani zbor "Zarja" z zbirko "Venec Vodnikovih pesmi" s spremljevalnim orkestrom, v kateri se zrcali duša slovenskih napevov in melodij. Zenski zbor bo nastopil v E. Adamichovi "Solnce sije, zeleni livada."

V duetih in solospievih bodo nastopili poznani in priznani stari pevci "Zarje" — F. Plut, L. Belle, M. Ivanush, E. Svigel in T. Simić. Med novimi močmi bosta F. Andolek in J. Birk mlajši.

Lavoriko večera nam misli odnesti naš komik in humorist Anton Eppich s prizorom iz Jurčičevega "Desetega brata." Ta prizor je Eppich sam preuredil in upletel veliko humorja in domačih napevov, ki bo trajal okoli 45 minut. V tem prizoru bodo nastopali tudi otroci in pevci "Zarje."

Program se bo pričel proizvajati točno ob 7. zvečer.

Po koncertu se vrli ples v spodnji dvorani. Ujudo stje prošeni, da pridete v dvorano pred sedmo uro zvečer, da se bo lahko pričelo s programom ob času in bo potem ostalo več časa za ples in zabavo v spodnji dvorani.

Napolnimo v nedeljo 7. aprila S. N. dom in "Zarjo" navdušimo za nadaljne prireditve. Le če bomo posejali in podpirali naša pevstva in dram. društva, zagotovo njih obstoj, drugače bodo naši Domovi brez prave veljave.

V nedeljo vsi med Zanjane!

P. O.

Koncert "Svoboda."

Detroit, Mich. — Koncert pevškega zbora "Svoboda," ki se vrši dne 14. aprila, bo nudil rojakom veliko užitka! Poleg pevskih točk, ki jih bodo proizvajala 3 pevška društva, je na programu novi "Plazar Trio", zbirka narodnih pesmi v prizorih.

Nastopi oče, ki je vsadil "rožmarin" za svojo hčer, in ga njej izroči v varstvo — R. Potocnik — bariton. Hčerka, Josepina Spental, sopran solo, se mu zahvali in objubi, da bo rožmarinu vedno priljubila. — Njenega fantja predstavlja A. P., tenor. Nastopijo še drugi pevci, solo-spevi in dvospevi, fantje in dekleta in mešan zbor.

Kdor hoče še več vedeti, naj pride 14. aprila ob 3. popoldne v Hrvatski dom.

Andrew Semrov.

Pittsburške vesti.

Pittsburgh, Pa. — Delavske razmere so slabe, draginja narasla in čeravno so začela zunanja dela, in nekatere tovarne obratujejo s polno paro, je še vedno dosti delavcev brezposelnih, prohibicija pa še povečuje armado delaželjnih.

Ze več slovenskih in drugih salunarjev je zaprlo vrata, po navodilih sodnih oblasti, ali pa valed strahu pred pretečo ostro kaznijo. Naznanjam članom društva "Zdruzeni Slovani" in "Morning Star" SNPJ, da se bo vršila gl. letna seja Slovenskega doma dne 7. aprila ob 2. popoldne v plesnih prostorih. Ker ste ob enem tudi člani Slovenskega doma, je vaša dolžnost, da se polnoštevilno udeležite letne seje Slov. doma. Na dnevnem redu bo volitev odbora za bodoče poslovno leto, določitev članarine za bodoče leto, ter druge važne stvari bodo prišle na razpravo, ki bodo v korist vsem. Ne pozabite prinesiti člansko izkaznico Slov. doma s seboj, ker člani brez izkaznic nimajo vstopa na sejo Slov. doma.

John Ban.

"Zvon" gostuje v Farrellu.

Farrell, Pa. — Dne 13. aprila priredi slovensko pevsko društvo "Zvon" iz Clevelanda koncert v Slov. delavskem domu, na katerega pozivam vse rojake in prijatelje lepih pesmi. "Zvon" je nam poznan, zato val, ki ste ga že slišali, povejte svojim prijateljem kako ima "Zvon" zmogljive pevce. "Zvon" bo pel slovenske, hrvatske in angleške pesmi. Ne pozabite na dan 13. aprila ob 7. zvečer.

Rojaki tukajšnje okolice so vabljeni, da nas posetijo. Naj tukaj omenim pesmi, ki bodo na programu: "Slovenec, Srb, Hrvat", "Domovina mili kraj", "Fantovska", "Vasovalec", "Napitnica"; slovenske narodne pesmi: "Kam", "Sreč", "Moj spomenik", "Zagorski zvonovi", "Whispering Hope", "Kaj ne bila vesela", "U tebi dumvino", "O jesenske duge noči", "Bratci veseli vsi", "Je pa davi slanca pala", "Na Gorenjakem je fletno", "Skrjanček poje žvrgoli", "Zlata kangljica." Poleg teh bo za nameček še cel duet drugih, za to ne pozabite, saj veste, da "Zvonarji" so fantje in dekleta od fare.

Cisti dobček je namenjen Slovenskemu domu. Zato vabimo vse prijatelje na poset koncerta. Za prizgore in druge take stvari bo tudi preskrbljeno, pa tudi poskočili bomo ob zvokih tamburice.

Na veselo svidenje dne 13. aprila!

F. Kramar.

Čestitke blivše članice društva št. 107 ob priliki 20-letnice.

Elizabeth, N. J. — Upam, da bodo vštete tudi moje čestitke članstvu društva "Planinski raj" št. 107 SNPJ v St. Louisu, Mo., ki kateremu društvu sem svoječasno pristopila. V Prosveti sem čitala, da bodo obhajali tam 20-letnico društva, in sicer dne 7. aprila. Zelo rada bi se udeležila njihovega redkega slavlja, kajti spomin na to društvo me

veže, da se jim vsaj v duhu pridruživ. Se veliko članov tega društva poznam, in oni mene, pri katerem društvu je moje ime vključeno kot Agnes Zugel. Takrat je bil tam tudi br. V. Cainkrat, tedanji društveni predsednik, sedaj predsednik naše jednote. Bilo je leta 1914.

Is srca bi se rada udeležila 20-letnice vašega društva, pa sem preoddaljena od vas—900 milj. Želim vam veliko veselja, uspeha in napredka. Sprejmite moje pozdrave, posebno Theresa Speck, ki se me bo gotovo spominjala ko čita te vrstice, kajti vprav ona me je s soprogom spremljala na kolodvor ko sem odhajala v Heleno, Mont. Zdravstvujte!

Agnes Pasarich.

članica društva 540 SNEP.

Koncert Gorijske Strmičeve.

Chicago, Ill. — V nedeljo 7. aprila priredi v Pilsen Sokol dvorani na 1814 S. Ashland ave. zanimiv koncert gospica Gorijske Strmičeve, ki poseduje ličen sopran. Strmičeva je poznana med umetniki-pevci kot izborna sopranistka, hrvatske narodnosti, ki je v pbnos svojem narodu. Dosedaj je nastopila že v večjih mestih Amerike. O njenih nastopih so prinesli laskave pohvale čikaški dnevniki "Tribuna" in "Post" ter drugi. Odlikovala se je v nastopih s svojimi součenkami v mladinskih koncertih in solospievih in je dosedaj pokazala izredne vrline svojega glasu in nastudiranja pevske tehnik.

Njen nedeljski koncert v Pilsen dvorani bo nudil našim jugoslovanskim prebivalcem mesta Chicaga lepo in izredno priliko, da jo slišijo. Pričetek koncerta bo ob 8. zvečer dne 7. aprila. Vstopnice v predprodaji so 75c, pri vratih \$1. Koncertu sledi ples in splošna zabava. — Strmičeva spremlja na glasovir njena sestra Marija. — Pričakuje se velika udeležba.

Odbor.

Volitve na Willardu.

Willard, Wis. — Bližajo se županske volitve in volitve drugih mestnih mož na Willardu. Dragi rojaki, čas je, da si spet izvolimo druge moze ter da tako očistimo mestni urad. Postavimo v ta urad nove moze. Sedanji se zelo drže tega urada, ker se jim izplača, kajti če bi se ne, bi prav gotovo ne hodili od hiše do hiše za glasovi, pa pri tem druge kandidate črnili!

Ako hočemo imeti dobro administracijo, tedaj na dan volitev vsi na volišče in oddajmo glasove za dobre in poštene kandidiate, ki bodo gledali za koristi nas občanov, da bomo imeli dobre ceste in da ne bo treba plačevati visokega davka le nekatere, medtem ko so nekateri bogatejši izvzeti v primeri z revnimi.

Predvsem nam je treba novega župana, ki se ne bo samo hvalil, da pomaga tu in tam, da pomaga naši dvorani — le z besedami — ampak izvolimo takega, ki bo v resnici delal za korist vseh davkoplačevalcev, ne pa da bo gledal samo za svojo "kompanijo". Sedanji ima največ uspeha v tem, da seje sovražstvo med tukajšnjimi prebivalci; tako delajo tudi njegovi pristaši. Izvolimo domače moze, ne tuje, da bodo norce brili z nami Slovenci.

Mi hočemo in zahtevamo sposobne občinske moze, med katerimi naj bodo tudi naši rojaki, ki bo delali za nas, kajti tuji gotovo ne bodo.

Naročnik.

Uspešna prireditve.

Chicago, Ill. — Prošlo soboto je pevsko društvo "Prešeren" priredilo svojo prvo domačo zabavo v Bergerjevih prostorih. Udeležba je bila precej dobra, četudi je to društvu še mlado. Zabele je bilo obilo, pevci so zapeli par lepih pesmi — "Pozdrav", "Planinar", "Slavček, daj mi tvoje petje" in "Kadar vince duše vnama" — in jih dobro izvedli pod vodstvom Martina Jančiča.

Pevsko društvo "Prešeren" res hitro napreduje in bo v kratkem času doseglo lep uspeh.

A. Basha.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Yukon, Pa. — J.R. — Vaš dopis je bil priobčen v 77. številki Prosvete dne 1. aprila. — Pozdravi!

OPAZOVANJA

Ivan Molek:

Verjeti se še ne pravi vedeti! Prijatelj Trunk piše o "Molekovi maniji." Kakih besed se poslužuje, je njegova stvar. Sicer pa: "What's good for the goose is also good for the gander." Ako je človek manjak, ker se drži svojega prepričanja, dokler vidi, da je v pravem, je g. Trunk tudi manjak, ker vsaj na papirju odločno vztraja pri svojem prepričanju. Besede so poceni.

Spet moram popraviti Trunkovo trditev, da je meni samo za osebnosti in ne za razloge. Ta je tako bosa kakor ciganska kobila (oprostite, besede so poceni, zato ki jih privoščim). Baš narobe je res. Razlogi so pri meni glavno, osebe pa postransko. Baš danes čitam v listih, da je "father" Ryan ožigolal prohibicijo — in se popolnoma strinjam z njim. Ergo: razlogi, stvar, ne oseba! Dalje: jaz nisem nikdar pisal, da je Clarence True Wilson v Hearstovi službi.

Nadalje pojasnim: o "vprašanju posmrtnega življenja" ne pišem iz lastnih nagibov, ker me osebno prav nič ne briga, sploh ni vredno časa ne papirja — še manj pa pišem zaradi potrebe kakkega "dušenja," kar je otročarija prve vrste in zelo smešno, če to omenja razumnik — pač pa pišem zaradi tega, ker vi hočete, da je to javna zadeva, ker hoče Hearst in ker hpejo drugi šmorkarji. Če bi ne bilo rokovnjačev, bi ne bilo rokovnjaškega vprašanja.

G. Trunk je hud, ker sem pisal, da on ve o posmrtnem življenju prav toliko kot jaz. To je predrznost od mene. Pri tem pa je prijatelj Trunk mojstrsko smuknil v megle, v kateri ga zaman iščem! Ni zapisal, da on ve, pač pa se izmuzne takole: "Vsaj jaz imam prav jasen odgovor o posmrtnem življenju, ki mi ga nudi z vso evidenco razum in božje razodetje." Kaj je jasen odgovor? Ga ni — Trunk ga ni zapisal. Evidenca razuma in božjega razodetja! Razum je zra-

ven, da se nekaj sveti, "božje razodetje" sta pa dve besedi, ki pomenita toliko kot "kralj Matjaž." Ni čuda, da se g. Trunk ne upa zapisati, da on ve! Lahko veruje, toda verjeti še ni vedeti. Nekaj je pa le zapisal. On trdno veruje, da znanost nikdar ne oživi mrtvega človeka. Ako je kdo oživil, ni bil mrtev. Zda bi se treba pripraviti, kdaj je človek pravzaprav mrtev. Nekateri znanstveniki se mnenja, da smrt nastopi, ko ni več kisika v pljučih in se srce ustavi. Drugi zahtevajo, da prava smrt pride s kemikalno spremembo v telesu. Vse to ni glavno. Človek umre, ko ne diha več. Nihče ne more živeti dalj kot tri minute brez zraka. Če ni zraka, pa naj bodo vsi drugi pogoji, je človek petreš minutah mrtev de facto, samo v nezavedni. Zgodilo se je že, da so človeka obudili, ki n dimal pet ali deset minut. G. Trunk pa zapiše: "Mi katoličani vemo, da pri taki 'smrti' duša trupa še ni zapustila in 'obujenje' pomeni le navadno oživenje nje."

Tu imaš spaka! "Katoličani vemo!" Oni vedo! Oni vedo, da duša čaka toliko časa v telesu, da nihče ne oživi nesrečnika! Prijazna duša! Kako to vedo, ne bomo vedeli, če Trunk nikdar v stanu razumne pojasniti. Znanstvenikom morda že jutri posreči, da obudijo življenju človeka, ki bo mrtev tri tedne. Recimo zmrmrženega zakovanega v led, ki bo fizikalno nedotaknjen. In "katoličani bode vedeli," da zmrmrženec ni bil mrtev! Duša bo čakala tri tedne ali tri mesece ali tri leta sanzato, da ne bo dokaza o faktični smrti! Lepa logika!

G. Trunk rad operira z reko: "Kar želiš, to hočeš." To pa la ko operira tudi proti njemu. K želi, da je tako kakor on misli da mora biti, je uverjen v isti resu svojih dogem — vsaj ja nisto tako uverja — da človek nikdar ne premagata smrti, niti gotovih slučajih ne! Blagor m kdor je s tem zadovoljen.

NAPREDNE REVJE

"Svoboda," revija-naslednica "Pod lipo," je izšla letos že trikrat. Prvo pače v oči oprema revije, ki jo je oskrbel arh. inž. Serajnik in je dekorativno prav posrečena. V prvi številki priobčuje zapiske Jacka Londona o londonskih predmetjih, v drugi priobčuje Bratko Kreft novelo "Vas," Mile Klopčič piše o recitacijskem zboru, priobčena je novela danskega proletarskega pisatelja svetovnega slovesa Andersena-Nexoja "Idila," in esej Hendrika de Mana "Socializem kot kulturno gibanje." Zda je izšla marčna številka, v kateri se zaključuje Manov članek o socializmu kot kulturnem gibanju. List je začel objavljati Ivan Molkovo povest "Good-by Hunky," urednik revije s. Ciril Stukelj piše o socialistični kulturni zvezi, objavljena je pesem nemškega pesnika Theobalda Tigra "Vprašanje delavki," Tone Čufar priobčuje pesem, posvečeno jesenskim sodrugom, zaprtim v januarju, i. t. d. Vsako številko krasijo slike nemške umetnice Kaethe Kollwitz. Njene slike so vseskozi socialni motivi in velja s svojo dovršeno umetnostjo za eno največjih umetnic sedanjosti. Njene slike bede ne zbuje v človeku samo sočutja, marveč punt. In "Svoboda" je storila prav, da seznanja svoje čitatelje z reprodukcijami njenih slik svoje bralce z umetnico, kakor je Kollwitzeva. — Ameriškim rojakom priporočamo to revijo, ki se narača na naslov: "Svoboda," Ljubljana, palača Delavske zbornice.

"Domačega prijatelja" marč na številka je prav tako že izšla. V njej se zaključuje povest Ivana Laha "Borba za vnuka". Priobčena je tudi povest "Kako sem privikar srečala ubožstvo" norveške pisateljice Sigrid Undsetove, ki je prejela lani Nobelovo nagrado. Pesnik Miran Jarc piše o pesniku Alojzu Gradniku. Saša Santel pa piše na kratko o grafiku Šubicu, ki je opremil to številko "D. prijatelja". Ilustracije so bogate. Planinske slike, slike o jahalnem športu v Ameriki, fotografija Gajdarova, ki

je pred kratkim napravil toliko vika in krika med Ljubljankami, par posrečenih fotostudij silke modernega stanovanja v pesmi priobčujejo tudi v tej številki Miran Jarc, Mile Klopčič, Ksaver Meško in Peruzzi. M. članki so še priobčene risbe grafika Šubica in fotografija pesnika Gradnika.

Priloga "Domačega prijatelja" za mladino "Naš obzor" obseva Vukovo mladinsko povest "Pokvarjen otrok" in Cezemb "V pasti". O raziskovanju vseh celin in o spominih na polote italijanskega generala Nobila pripoveduje članek mundsena "Kako sem postal ziskovalec." Ta članek je premljen z mnogimi ilustracijami. Iz istega poročila je člank o letalstvu, ki piše o prvih vojnih letal, opremljen enako številnimi slikami. Obe reviji skupaj staneta letoletno za meriko 2 dolarja, kar je sp vsebine zelo malo. Naroča Domači prijatelj, Ljubljana, klošičeva cesta 13, pritičije.

Pesem Ivana Molk "Mi v ki jo je napisal za proslavo letnice Slovenske Delavske družne Zveze v Clevelandu, je tako ugajala slovenskim drugarjem v stari domovini, so jo ponatisnili v svojem glasilo "Konzument," ki izhaja kot silo "Zveze gospodarskih zadev v Jugoslaviji." Pesem Ivana Molk, ki v jedrnatih verzih sam — nič, mi vsi — vse! — ob ga celotno geslo zadrugištva skupnosti, bo našla gotovo v slovenski delavski javnosti znanje in gotovo je, da bo prišla prav tudi za zadrugištvo — Ivan Molek je kot telj in pesnik tudi v stari domovini postal znan. Tako je p "Pod lipo" približala njegove smi celo revija "Snaga" v S. jevu v hrvaškem prevodu, ki tudi, da so v Zagorju ob Sav zimo igrali njegovo dramo iz skega družinskega kolektiv "Lus primae noctis." Zda je se bogate. Planinske slike, slike o jahalnem športu v Ameriki, fotografija Gajdarova, ki

Vesti iz Jugoslavije

POLOŽAJ RUDARJEV V MAJ DANPEKU.

(Izvirno.)

Ljubljana, 20. marca 1929.

V zadnjem članku, kjer poročamo o položaju rudarjev, smo navajali rezultate vladne ankete v rudniku Majdanpeku. Položaj majdanpeških rudarjev v naši državi, ker je rudnik v Majdanpeku eden najmanj organiziranih obratov v državi. Je v rokah tujcev, ki se malo brigajo za položaj svojih rudarjev. Dolgo časa so iz Majdanpeka prihajali krški bednega delavstva, umirajočega od boleznih in bede radi slabega položaja. Anketa, ki je bila poslana da preišče položaj v Majdanpeku je odkrila pretresljive dejstva, ki jih je potem obelodanila po časopisih. Anketa je priložila tudi tedanji socialistični poslanec Petecjan. Meščanski in socialistični, ki so spremljali anketo v Majdanpeku, so svojo poročila pričeli v meščanskih časopisih ter poročila opremili celo s slikami, iz katerih je dihala vsa revščina in trpljenje majdanpeških rudarjev. Po teh poročilih — ki pa mogoče niso še povsem točni, saj jih je natiskal buržoazni časopis — nadaljujemo opis položaja rudarjev v majdanpekem rudniku.

O zdravljenu delavcev v majdanpekem rudniku poročata dva anketa, da "za zdravljenje obolelih delavcev in njihovih družin ne obstoja urejena ambulanca niti ordinacijska soba, kjer bi bolnike zdravniško pregledali in zdravili, marveč se vse to vrši v mali sobici apoteke. Za prvo pomoč ponesrečenim rudarjem ne obstoja nikakršna sanitetska sredstva." Bolnice ni, a država je dala upravi rudnika banke za ta namen veliko zgradbo s 11 oddelki, v kateri pa stanuje G. Lanjo, blaginjak uprave rudnika s svojo ženo in otrokom."

A kakor smo v zadnjem dopisu omenili, je zdravstveni položaj rudarjev v Majdanpeku naravnost obupen. Saj besni med majdanpekimi rudarji tuberkuloza, rahitis in druge bolezni, ki izvirajo iz bede, gladi in vlažnih stanovanj. To dejstvo potrjuje tudi sam rudniški zdravnik dr. Paher, ki obtožuje rudniško upravo, da postopa s svojimi rudarji naravnost zločinski, in to ne le rudarje marveč tudi njihove družine. Samo en slučaj, ki ga je zabeležila anketa, naj priča o tem, kako se s strani rudniške uprave postopa z rudarji, z bolnimi rudarji.

"Rudar Ivković, človek v tretjem stadiju tuberkuloze, oče dveh otrok, stanuje v sobi, ima strop razravan, da skozenj svobodno dežuje ali sneži ali besni vihar. Krj pljuje, pljuca se mu trgajo kosce za koscem. Uprava rudnika istočasno odpira "kazinjo" za Ruse, Kozake, ki jih četa, vojaško organizirana, dela v rudniku.... Ta nesrečni meče milijarde smrtonosnih bacilov krog sebe. In bolnica? Soba za izoliranje? Vse to je spremenjeno v udobne apartmane družinske blaginje. — Zdravniška intervencija ne pomaga prav nič proti takim nečloveškim postopanjem uprave rudnika s svojimi bolnimi rudarji. Ko je nekoč rudniški zdravnik dr. Paher dejal blaginjakom družbe, da se bo proti temu prišlo, mu je blaginjak odgovoril: "Če boste poskušali pokazati zobe, bomo našli sredstva, in imamo jih, da vam zamašimo rilec."

Med rudarji in njihovimi družinami v Majdanpeku je najbolj razširjena bolezen tuberkuloza. Ona v pravem pomenu besede obuja te kolonijalne sužnje. Od revmatizma boleha 90% prebivalstva v Majdanpeku. Rahitis je zlasti razširjen med rudarskimi otroci. Nasreč v delu je zelo veliko in to pretežno težkih nezd. Mnogo teh težkih nezd se dalo ublažiti, ako bi imeli rudnik svojo ambulanto. A tega ni. Dr. Paher n. pr. pripoveduje sledeči slučaj:

Nekega dne so mu prinesli fanta, ki ga je voziček stisnil ob osten rudnika. Poškodbe težke. Prani koš stisnjen. Zdravnik govori z direktorjem. Če bi obstajala ambulanta, bi lahko fanta takoj operiral, ambulanca ni. Nesrečni fant leži medtem v "terezencirju" (kot imenujejo prostor, kjer pred začetkom dela čiste uradnik vse delavce po ime-

za majdanpeških rudarjev, ki je pritisnila nanje nenasitna belgijsko-madžarska kapitalistična družba. In skrajni čas, da se jih zavaruje in obrani. In ne le majdanpeških, marveč vse rudarje v naši državi, ker vsi žive v neizrečeno težkem in mučnem položaju.

Skrajni čas pa je, da se delavci zavedo: kakšen je kapitalizem v svoji gototi in da se zavedo, da je le v združenju delavskega ljudstva na cel svet — rešitev. Druge poti ni!

Spalna bolezen v Zemunu.

Zagreb, 8. marca 1929.

V okolici Zemuna sta dva zakona obola na spalni bolezni. Ivan Dumbovič in njegova ne-poročena žena Ana Orešković sta zapala in se druga druga nista prebudila iz ana. Sosedji so zapazili in so obvestili o tem policijo in okrajnega zdravnika, ki je takoj dospel in skušal prebuditi oba bolnika. Ni mu uspelo. Sele po dolgem času je uspelo prebuditi moža, dočim je žena spala naprej. Ko je dal možu neka zdravila, je polagoma mož odprl oči in pričel buljiti v zdravnika. Zdravnik ga je vprašal:

"Kako se pišeš?"

Bolnik je nekaj časa gledal, gledal in ko ga je zdravnik še enkrat povprašal po imenu, mu je odgovoril: "Ivan Dumbovič."

"Kaj se ti je zgodilo?"

"Nič. Zaspal sem." In ob teh besedah je spet zaspal. Žena pa se ni ves čas zavedala. Ležala je nepremično, kakor človek, ki zapi po silno napornem delu. Zdravnik je nasvetoval, da jih odpeljejo v bolnico v Zemun. Tudi spotoma se kljub mrazu ni nihče izmed njih zavedel.

Zdaj ležita v bolnici in dočim se mori včasih prebudi in celo odgovori na kako vprašanje, leži žena ves čas v spanju in se ne miče. Mož prisilijo nekako, da je kadar se zave, dočim morajo ženo hraniti umetno. Gotovo je, da je smatrali ta slučaj za bolezen in ne za zločin, kot so domnevali nekateri.

Ljudje seveda hočejo vedeti svoje. Oni trdijo, da je to delo čarovnic ali sovražnikov, ki so jo uročili. Drugi verni pa so spet mnenja, da je to vse božja kazna, ker živita neporočeno. Celo ko so zdravniki ugotovili, da je to bolezen, niso hoteli odstopiti od svojega prepričanja.

Naš izvoz v januarju. — Konkurs.

Ljubljana, 7. marca 1929.

Naš izvoz je po podatkih Generalne direktije v letošnjem januarju nazadovolj napram lanskemu januarju. Letos smo v januarju izvozili 298.957 ton v vrednosti 425.7 milijonov dinarjev. Lani januarja pa smo izvozili 311.488 ton v vrednosti 430.3 milijonov dinarjev. Nazadovolj smo torej od lani januarja za 12.531 ton ali 4% oziroma za 1.1%. Vidnejše pa je nazadovanje napram prejšnjim mesecem. V septembru je znašal izvoz namreč 692.3 milijonov dinarjev, v oktobru 666.1, v novembru 642.3, v decembru 569.3 in v januarju — letos 425.7 milijonov dinarjev! Od septembra smo torej nazadovali v januarju za okoli 260 milijonov.

Največ smo v januarju izvozili lesa (za 71.2 mil.), bakra (za 42.3) živih svinj (za 29.3), svežega mesa (za 28.4), goveje, živine, jajc, cementa, opja hmelja, konj in kalcijevega cijanida.

Izvoz gradbenega lesa je napram preteklemu letu znatno nazadovolj in sicer za okoli 10 milijonov dinarjev. Tudi izvoz svinj je zelo nazadovolj, za okoli 12 milijonov, dočim se je izvoz bakra z ozirom na ugoden položaj na svetovnem tržišču znatno dvignil, na 17 milijonov.

Začetek kopalne sezone v Dalmaciji ni več daleč. Temperatura dosega ponekod že do 20 stopinj in kdor je športar, se že kopelje v morju. Sicer pa je v Dalmaciji že tako toplo, da je že mnogo inozemskih izletnikov prislo na nako obalo, da prebije najlepši del leta, pomlad v Dalmaciji. Pomlad na naši rivjeri je res silno lepa za vsakogar, ki mu je do narave. Zakaj naša obala je lepa od nature in prav malo je spušena od velikih hotelov, igralnic in podobnega. Dalmacija je taka kot jo je — recimo — bog ustvaril in prav to je njena največja lepota.

NAROČITE SI KNJIGO "AMERIŠKI SLOVENC!"

Slavni delavci se po- legli za Mooneyja

Sprejeli so resolucijo, v kateri zahtevajo popolno pomiloščenje.

San Francisco, Cal. — Kalifornijski svet stavbinskih delavcev je obdržal svojo konvencijo. Na tej konvenciji je sprejel resolucijo, v kateri zahteva popolno pomiloščenje Tom Mooneyja in Warren Billingsa. Estelle Smithova priznava v svoji izpovedi, da je prisegala po krivem. Resolucija pravi, da je zdaj dokazano, da sta bili ti dve osebi na prislilni način poslani v ječo zaradi hudodelstva, ki ga nista nikdar izvršili. Proti Billingsu in Mooneyju so pričale samo priče, ki so preklicale svoje prejšnje pričanje ali pa so po krivem prisegle.

Distriktalni državni pravnik Matthew Brady je obdržal tudi govor na konvenciji. Dejal je, da je za hudodelstva odgovorna brezposelnost. Govornik je rekel, da bi bile razmere lahko veliko boljše, kot so, ako bi vlada porabila milijone dolarjev, da preskrbi delo brezposelnim, kakor da trosi denar za kaznovanje. Organizirani človeški družbi se ni treba bati zmag delavstva, ampak vzemirja naj se, kadar so delavci poraženi.

NOVA ODKRITJA GRAFTA V SANTARNEM DISTRIKTU.

Štirje državni poslanci na plačini Hot.

Chicago. — Posebni legislativni odsek, kateremu načeljuje državni poslanec R. J. Branson, in kateri preiskuje skandale in graft v upravi sanitarnega distrikta, je ugotovil, da so bili štirje državni poslanci na plačini listi distrikta 1. 1927. Ti so: T. J. Sullivan, L. C. O'Brien, Roy J. Juul in Reed Cutler. Njih plača za "legalno službo" je znašala od \$300 do \$600 mesečno.

Poleg teh je preiskovalni odsek našel imena še drugih bivših poslancev, ki so prejeli plačo od uprave sanitarnega distrikta. Bert McCann iz Bloomingtona je prejel v enem letu nad deset tisoč dolarjev, ker je šel na roko upravi, kadar so zadeve glede sanitarnega distrikta prišle na razpravo v legislaturi.

Branson je izjavil, da ima v rokah mnogo obtožbenega materiala, ki ga bo predložil, ko bo odsek ponovno prišel z zaslišanjem v petek v Springfieldu. Na to zaslišanje bo pozvalih več poslancev, ki so imeli stike z upravo sanitarnega distrikta.

Lasje razodevajo značaj, talent in temperament?

Chicago. — Miss Georgia O. George, lepotičarska strokovnjakinja iz Los Angelesa, je te dni rekla v hotelu Sherman, ko je predavala o svoji stroki, da se temperament, talent in značaj človeka razodeva v lasih. Moč mehkih in drobnimi lasmi je umetnik, obenem pa nervozen in siten. Dekle rdečih las je zelo dober riziko žene, ker je navadno mehka, pridna in ljubeča, a tudi prebrisana, da jo je težko varati. Svetli lasje so znak brezskrbnosti in hladnokrvnosti; črni kodri kažejo jezo in sentimentalnost, težki in košati lasje pa stupidnost (zabitost).

Kitajski dobi diktaturo?

Chicago. — Upton Close, ki je bil dolgo let na Kitajskem in pravi, da dobro pozna odnose razmere in ljudi, je te dni rekel, da pride na Kitajskem diktatura, ki bo nalikovala fašistiški v Italiji. Sedanjí eksperiment z demokracijo, katero bi predsednik Kajač rad modeliral po ameriškem sistemu, ne bo uspel, ker Kitajci niso sposobni za kaj takega. Close je dalje rekel, da na Japonskem je zdaj v teku socialna revolucija, ki bo koristila japonskemu ljudstvu, v Indiji pa pride v teku enega leta odločilna kriza za Anglijo.

Detroit noče podzemne železnice.

Detroit, Mich. — Volitvi v Detroitu so v tork z veliko večino zavrgli projekt podzemne ulične železnice, ki je bil na glasovanju. Projekt je določal, da se za konstrukcijo podzemne proge potroši 91 milijonov dolarjev.

Razprave o pravilih S. N. P. J.

Don Air, Pa. — Društvo št. 254 SNPJ je razpravljalo o provizoričnih pravilih ter je prišlo do zaključka, da se nekatere točke izpremeni. Predporočam delegatom 9. redne konvencije, da razpravljajo po starih pravilih. K nekaterim točkam se lahko kaj dostavi ali pa črta, če je to potrebno.

Izpremeni naj se člen II., točka 1. in se naj črta Mehiko ter se nadomesti s kakim drugim imenom, če bo kaj koristno.

Člen III., točka 1. naj ostane nespremenjena. Člen IV., točka 8. da naj se spozna s glavnim odborom. Člen V., točka 1., da se od 100 članom pošlje enega delegata, od 250 pa enega delegata več, nobeno društvo ne več kot dva delegata. Člen V., točka 5.: Glavni odbornikom se ne plača izrednih dnevnih tekem konvencije.

Člen VII., točka 2. — Zdrževalni odbor naj popolnoma odpade, drugi naj ostane nespremenjen. Člen XII., h) naj ostane. Člen XII., točka d. naj se odobri, da bi se isadalo le eno glasilo Prosveta za družino, za ostale člane, da bi se je doplačalo in bi dobivali dnevnik. Člen XIV., točka 4.: Glavni odbornikom naj se plača izven jednotnih opravkov \$7 dnevno; \$3 za prehrano naj odpade. Člen XIV., točka 5.: Glavni odbornikom naj ostane plača po stavem.

Člen XXIV., točka 1. se naj nekoliko izpremeni. Članom, kateri pristopijo iz mladinskega oddelka v oddelki odseki, naj bi se nekaj let prišlo k bolniški podpori.

Izredna podpora. Člen XXIV., točka 2., naj se izpremeni, da če člane pobije, da dobi takoj drugi dan podporo. Ako član zboli naravne bolezni, naj bo deležen bolniške podpore po preteku 7 dni ko se javi bolnega društvenemu tajniku. Člen XXXVI., točka 6., naj bi se glasilo, da če bi bil član tudi v inozemstvu s potnim listom sa dobo 6 mesecev, da je zavarovan v oddelki inozemskem in v smrtnim razredu ter da bi bil član prost pri povrnitvi v Zdrženo državo zdravniške preloake.

Delegatom naj se dovolj \$7 dnevno; odbor za pravila se zavzame ter naj glavni odbor skripi s upravnim odborom ter samo glavni uradniki naj sestavljajo pravila.

Referendum in iniciativa naj ostane. Glavni odbor naj izvoli konvencijo. Naj se tudi kaj ukrene glede starih članov. Bolniški razredi naj ostanejo vsaki sam zase.

Naše društvo priporoča cenjenim delegatom in delegatkinjam, da podpirajo tudi naše točke ter o njih razpravljajo na 9. konvenciji v korist vsemu članstvu SNPJ.

Peter Bukovec, tajnik.

Calumet, Mich. — Skupna izredna

seja društev št. 62 in 390 SNPJ se je vršila 24. marca v Calumetu, Mich. v svrhu volitve delegata in namestnika. Predsednik društva 62, sobrat George Sphear je otvoril sejo ob določenem času. Ker je ta skupna seja ena prvih v zgodovini calumetskikh društev, je opaziti željo vseh navzočih članov, da se ta seja vodi kolikor mogoče nepristransko, ter da se izvoli član predsednik na to sejo, kateri ni v odboru nobenega omenjenih društev. Sobrat Peter Pašić, izvoljen soglasno za začasnega predsednika. Zapisnikarja sta izvoljena dva, člana Jos. Weis in P. M. Shultz. Soglasno sklenjeno, da se vsi zapisniki priobli v tedniku "Prosveta". Predsednik da nalogo društvam tajnikom, da prestejejo navzoče članstvo ter da naj posvetijo posebno pozornost, da bi ne bilo v dvorani takih, ki niso člani društev. Tajniki poročajo, da je v dvorani navzočih 91 članov.

Volitev delegata. Oddanih je 91 glasov. Paul Shultz je prejel 55, Jos. Šrebrnjak 35 glasov, en glas neveljiv. Predsednik proglasi izvoljenim za delegata sobrata Paul Shultz in Volitev namestnika. Izvoljen je s potrebo večino sobrat Karl Jerele, kakar ga predsednik proglasi namestnikom delegata. — Čitanje pravil. Predsednik vpraša članstvo, ali se naj čita in razmotriva "načrti" provizoričnih pravil ali se pa čitajo pravila, ki so danes v veljavi? Sklenjeno, da se provizoričnih pravil ne upoštevajo, temveč da se čitajo sedanja pravila.

Načelna izjava ostane nespremenjena. Članstvo želi naslednje spremembe v pravilih in podaja svojemu delegatu sledeča navodila:

1. Reprezentacija in volitev delegatov: Društva, ki štejejo manj kot sto članov, pozove gl. predsednik v prvem tednu meseca decembra v letu pred konvencijo, naj se združijo v dasego potrebnega števila članov za izvolitev delegata. Takaj se naj dostavi sledeče: Glavni predsednik s sporazumom glavnega odbora določi katere društva se imajo združiti. Ostalo besedilo ostane kakor je v pravilih.

2. Iniciativa in referendum: Ta člen naj ostane kakor je v sedanjih pravilih. Pravice ne smejo nikomur kratiti, posebnih privilegijev se tudi ne sme nikomur dajati, ako hočemo, da bo naša jednota ostala še nadalje demokratska.

3. Vodstvo jednote: Naj ostane v veljavi kakor je danes v pravilih. Preteklost je pokazala, da je najbolj praktično tako in za jednoto koristno.

4. Plače gl. odbornikom: Plače gl. odbornikov naj ostanejo kakor so danes, izvenzki kjer se dokaže, da je njihova potreba in da to zahtevajo jednotine koristi, se naj po predvideni plači svila. Da bi se pa plače gl. odbornikom znižale, kot to nekateri

prporočajo v "Prosveti", je pa nesmiselno in prazno govorjenje.

5. Bolniška podpora: To je eno izmed glavnih vprašanj pri vsaki podpori organizaciji. Članstvo SNPJ je v preteklosti pokazalo v tem slučaju, da je kos svoji nalogi. Ali do danes ni še ta zadeva rešena v popolno zadovoljstvo kot si to nekateri člani želijo. Priporočljivo je torej, da se za prvi dve leti članstva bolniško podpora, ako je le mogoče, nekoliko izboljša. Po našem mnenju bi to bilo bolj privlačno v pridobivanju novega članstva. Bolniški razredi se naj vzdržujejo vsaki zase.

Sedaj se dvigne v sodeča "živobrdi" sobrat Jerele in sugestira, da delujmo na tem, da se naš društvi št. 62 in 390 v kratkem času združita v eno društvo. V prid tega je govorilo ved drugih članov in končno je članstvo zelo sugestivno na znanje in bližnja bodočnost bo pokazala, dali se bo sugestija uresničila.

Sobrat P. Shultz et. predloži članstvu sledečo

Resolucije:

Ker letos naša SNPJ obhaja petindvajsetletnico svojega obstanka, in Ker bo letos tudi društvo "Jugoslaven" št. 390 obhaja desetletnico svojega obstanka, je sklenjeno na skupni izredni seji dne 24. marca t. l., da skupno ti dva bratstva društva s sodežovanjem društva "Narodne Slovence" št. 128 SNPJ kar najmožje mogoče, kolikor bodo razmere dopuščale, to redko, pomembno slavnost častno in dostojno skupaj praznujemo.

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta.

Peter Pašić, predsednik.
Joseph Weis,
Paul M. Shultz, zapisnikarja.

Detroit, Mich. — Od pričetka seje naslednje razprave o pravilih. Kot sem do danes opazil, so se samo en član, in Agullaria, Colo., drnil še kaj drugega omeniti, ne samo ponavljanja, ki se udejeje iz okoli gl. uradnikov in njih plače. Jas se strinjam s bratom M. Kovacem, s moje strani bi pa priporočal, da se vse to točka odpravijo iz prihodnjih pravil (na popravilo, kot priporoča brat Kovac). Jednota kot bratska podpornica organizacija je ustanovljena le na podporo v slučaju bolezni, nesreče, ali smrti. Kar se tiče dela, nima absolutno nič, kaj smem, in kaj ne smem delati. Bilo bi sanjivito siliti, če bi gl. uradnik objavil, koliko članov je bilo vršenih iz jednote radi strajka, ker so bili primorani radi življenjskih razmer, da se šli delat predno je bil strajk končan.

Člen 33., točka 3., ponovno sprejeti člani. Kot je razumeno, če je bil član črtan radi stavkarskega, je soper lahko sprejet v jednoto ko hitro stopi zopet v unjo. Ampak pravilo ne omejujejo pod kakšnimi pogoji je soper sprejet, ali po stavem ali ne. — Priporočam delegatom in konvenciji, če se nadalje ostanje to točke v pravilih, naj se glasi: "Če stavka traja več kot en mesec dni, potem niso pravila velj merodajna, kar se tiče stavke v pravilih." Ali pa se naj doda novo točko pod načelno izjavo SNPJ in zahteva od vsakega svojega člana, ki dela v podjetju, kjer je 15 ali več oseb zaposlenih, da se vsaki izkaze pri društvem tajniku s unifikno karto, in kdor se ne more ali noli izkazati, je črtan iz jednote, ali se pa novi član ne more sprejeti, dokler ne izpolni navedenega.

Le pod tako točko bi prišli strajk in stavkarski v postev v pravilih. Če meni ustava jamči drugo posebno svobodo, naj mi jamči tudi svobodo kaj smem piti ali delati. Ne morem razumeti, zakaj so val drugi člani o. k., ki delajo ravno v onih rovih kakor oni člani, ki so jih črtali, ker so šli delat ko bili v to prišli. Zakaj jednota ne črta vseh? Tudi sem opazil, da se je gl. urada opomnili črtane člane, da naj pristopijo.

Člen 33., točka 3., ponovno sprejeti člani. Kot je razumeno, če je bil član črtan radi stavkarskega, je soper lahko sprejet v jednoto ko hitro stopi zopet v unjo. Ampak pravilo ne omejujejo pod kakšnimi pogoji je soper sprejet, ali po stavem ali ne. — Priporočam delegatom in konvenciji, če se nadalje ostanje to točke v pravilih, naj se glasi: "Če stavka traja več kot en mesec dni, potem niso pravila velj merodajna, kar se tiče stavke v pravilih." Ali pa se naj doda novo točko pod načelno izjavo SNPJ in zahteva od vsakega svojega člana, ki dela v podjetju, kjer je 15 ali več oseb zaposlenih, da se vsaki izkaze pri društvem tajniku s unifikno karto, in kdor se ne more ali noli izkazati, je črtan iz jednote, ali se pa novi član ne more sprejeti, dokler ne izpolni navedenega.

Le pod tako točko bi prišli strajk in stavkarski v postev v pravilih. Če meni ustava jamči drugo posebno svobodo, naj mi jamči tudi svobodo kaj smem piti ali delati. Ne morem razumeti, zakaj so val drugi člani o. k., ki delajo ravno v onih rovih kakor oni člani, ki so jih črtali, ker so šli delat ko bili v to prišli. Zakaj jednota ne črta vseh? Tudi sem opazil, da se je gl. urada opomnili črtane člane, da naj pristopijo.

Člen 33., točka 3., ponovno sprejeti člani. Kot je razumeno, če je bil član črtan radi stavkarskega, je soper lahko sprejet v jednoto ko hitro stopi zopet v unjo. Ampak pravilo ne omejujejo pod kakšnimi pogoji je soper sprejet, ali po stavem ali ne. — Priporočam delegatom in konvenciji, če se nadalje ostanje to točke v pravilih, naj se glasi: "Če stavka traja več kot en mesec dni, potem niso pravila velj merodajna, kar se tiče stavke v pravilih." Ali pa se naj doda novo točko pod načelno izjavo SNPJ in zahteva od vsakega svojega člana, ki dela v podjetju, kjer je 15 ali več oseb zaposlenih, da se vsaki izkaze pri društvem tajniku s unifikno karto, in kdor se ne more ali noli izkazati, je črtan iz jednote, ali se pa novi član ne more sprejeti, dokler ne izpolni navedenega.

Le pod tako točko bi prišli strajk in stavkarski v postev v pravilih. Če meni ustava jamči drugo posebno svobodo, naj mi jamči tudi svobodo kaj smem piti ali delati. Ne morem razumeti, zakaj so val drugi člani o. k., ki delajo ravno v onih rovih kakor oni člani, ki so jih črtali, ker so šli delat ko bili v to prišli. Zakaj jednota ne črta vseh? Tudi sem opazil, da se je gl. urada opomnili črtane člane, da naj pristopijo.

Člen 33., točka 3., ponovno sprejeti člani. Kot je razumeno, če je bil član črtan radi stavkarskega, je soper lahko sprejet v jednoto ko hitro stopi zopet v unjo. Ampak pravilo ne omejujejo pod kakšnimi pogoji je soper sprejet, ali po stavem ali ne. — Priporočam delegatom in konvenciji, če se nadalje ostanje to točke v pravilih, naj se glasi: "Če stavka traja več kot en mesec dni, potem niso pravila velj merodajna, kar se tiče stavke v pravilih." Ali pa se naj doda novo točko pod načelno izjavo SNPJ in zahteva od vsakega svojega člana, ki dela v podjetju, kjer je 15 ali več oseb zaposlenih, da se vsaki izkaze pri društvem tajniku s unifikno karto, in kdor se ne more ali noli izkazati, je črtan iz jednote, ali se pa novi član ne more sprejeti, dokler ne izpolni navedenega.

Le pod tako točko bi prišli strajk in stavkarski v postev v pravilih. Če meni ustava jamči drugo posebno svobodo, naj mi jamči tudi svobodo kaj smem piti ali delati. Ne morem razumeti, zakaj so val drugi člani o. k., ki delajo ravno v onih rovih kakor oni člani, ki so jih črtali, ker so šli delat ko bili v to prišli. Zakaj jednota ne črta vseh? Tudi sem opazil, da se je gl. urada opomnili črtane člane, da naj pristopijo.

Člen 33., točka 3., ponovno sprejeti člani. Kot je razumeno, če je bil član črtan radi stavkarskega, je soper lahko sprejet v jednoto ko hitro stopi zopet v unjo. Ampak pravilo ne omejujejo pod kakšnimi pogoji je soper sprejet, ali po stavem ali ne. — Priporočam delegatom in konvenciji, če se nadalje ostanje to točke v pravilih, naj se glasi: "Če stavka traja več kot en mesec dni, potem niso pravila velj merodajna, kar se tiče stavke v pravilih." Ali pa se naj doda novo točko pod načelno izjavo SNPJ in zahteva od vsakega svojega člana, ki dela v podjetju, kjer je 15 ali več oseb zaposlenih, da se vsaki izkaze pri društvem tajniku s unifikno karto, in kdor se ne more ali noli izkazati, je črtan iz jednote, ali se pa novi član ne more sprejeti, dokler ne izpolni navedenega.

Le pod tako točko bi prišli strajk in stavkarski v postev v pravilih. Če meni ustava jamči drugo posebno svobodo, naj mi jamči tudi svobodo kaj smem piti ali delati. Ne morem razumeti, zakaj so val drugi člani o. k., ki delajo ravno v onih rovih kakor oni člani, ki so jih črtali, ker so šli delat ko bili v to prišli. Zakaj jednota ne črta vseh? Tudi sem opazil, da se je gl. urada opomnili črtane člane, da naj pristopijo.

Člen 33., točka 3., ponovno sprejeti člani. Kot je razumeno, če je bil član črtan radi stavkarskega, je soper lahko sprejet v jednoto ko hitro stopi zopet v unjo. Ampak pravilo ne omejujejo pod kakšnimi pogoji je soper sprejet, ali po stavem ali ne. — Priporočam delegatom in konvenciji, če se nadalje ostanje to točke v pravilih, naj se glasi: "Če stavka traja več kot en mesec dni, potem niso pravila velj merodajna, kar se tiče stavke v pravilih." Ali pa se naj doda novo točko pod načelno izjavo SNPJ in zahteva od vsakega svojega člana, ki dela v podjetju, kjer je 15 ali več oseb zaposlenih, da se vsaki izkaze pri društvem tajniku s unifikno karto, in kdor se ne more ali noli izkazati, je črtan iz jednote, ali se pa novi član ne more sprejeti, dokler ne izpolni navedenega.

Le pod tako točko bi prišli strajk in stavkarski v postev v pravilih. Če meni ustava jamči drugo posebno svobodo, naj mi jamči tudi svobodo kaj smem piti ali delati. Ne morem razumeti, zakaj so val drugi člani o. k., ki delajo ravno v onih rovih kakor oni člani, ki so jih črtali, ker so šli delat ko bili v to prišli. Zakaj jednota ne črta vseh? Tudi sem opazil, da se je gl. urada opomnili črtane člane, da naj pristopijo.

Člen 33., točka 3., ponovno sprejeti člani. Kot je razumeno, če je bil član črtan radi stavkarskega, je soper lahko sprejet v jednoto ko hitro stopi zopet v unjo. Ampak pravilo ne omejujejo pod kakšnimi pogoji je soper sprejet, ali po stavem ali ne. — Priporočam delegatom in konvenciji, če se nadalje ostanje to točke v pravilih, naj se glasi: "Če stavka traja več kot en mesec dni, potem niso pravila velj merodajna, kar se tiče stavke v pravilih." Ali pa se naj doda novo točko pod načelno izjavo SNPJ in zahteva od vsakega svojega člana, ki dela v podjetju, kjer je 15 ali več oseb zaposlenih, da se vsaki izkaze pri društvem tajniku s unifikno karto, in kdor se ne more ali noli izkazati, je črtan iz jednote, ali se pa novi član ne more sprejeti, dokler ne izpolni navedenega.

Le pod tako točko bi prišli strajk in stavkarski v postev v pravilih. Če meni ustava jamči drugo posebno svobodo, naj mi jamči tudi svobodo kaj smem piti ali delati. Ne morem razumeti, zakaj so val drugi člani o. k., ki delajo ravno v onih rovih kakor oni člani, ki so jih črtali, ker so šli delat ko bili v to prišli. Zakaj jednota ne črta vseh? Tudi sem opazil, da se je gl. urada opomnili črtane člane, da naj pristopijo.

Člen 33., točka 3., ponovno sprejeti člani. Kot je razumeno, če je bil član črtan radi stavkarskega, je soper lahko sprejet v jednoto ko hitro stopi zopet v unjo. Ampak pravilo ne omejujejo pod kakšnimi pogoji je soper sprejet, ali po stavem ali ne. — Priporočam delegatom in konvenciji, če se nadalje ostanje to točke v pravilih, naj se glasi: "Če stavka traja več kot en mesec dni, potem niso pravila velj merodaj

Grazia Deledda:

ZLI DUH

Bil je oktober, tople kot julij, in Valentina Licia, zdravnikova žena, je poslušala v svoji sobi čebljanje in smeh žensk, ki so se bile zbrale na ulici, da se naučijo mlačnega večera. Njen mož, ki je bil odsojen na potovanju, je pred odhodom ponovil nji in stari služabnici svoj običajni opomin: "Ne vrat, ne oken ne odpirajte, če bi trkal kdo, ki ga ne poznate." On je zelo strogo čuval svoje ime in ugled svoje rodbine.

Valentina je sedela in zeva- joč in iztegujoč se, se je senu- vala. Skozi prozorne stene no- gavnice so se bližala divna meča njenih nog. V trenutku, ko je dvignila oble lakti in objela z rokama kito svojih gostih, buj- nih las, hoteč jih razpresti, je začela na oknu neko tiho trka- nje. Oči so se ji razširile; prsti so krčevito stisnili lase in ste raznih misli ji je šinilo skozi možgane.

Tako je trkal njen mož, do- kler je bil še student in ko sta se, če brez vednosti stariev, na moč rada imela.

"Morda je to on! Radoveden je, kaj delam!"

Ne samo enkrat se je to zgo- dil. Ta misel jo je ujezila.

"Hočem videti, kdo je."

"Kdo je?" je vprašala, sedeča na svojem mestu.

"Dober prijatelj."

Glas ji ni bil znan.

"Kaj želite?"

"Tujec sem, prišel sem tod mimo, da bi izročim pozdrav tvojega brata."

Ona je vstala, in naglici si je uredila lase in ne oziiraje se na to, da jo je neznanec tikal — kar je sicer običaj pri pastirjih v nekaterih krajih — je odprla okno. Ali namesto pastirja je ušla v lasni mesečini gospo- kin v črno oblečena mladenka. V senci, ki je bil v nji njegov obraz s črno, milasto bradavi- co, so sijale njegove zenice in beli zobje. To jo je brž spom- nilo na lik njenega moža kot študenta; ali ta gospod je bil višji, celo prav visok, in ni se spomnila, da bi bila kdaj videla tega človeka. Segal je skoro do okna. Kaj je mogla drugega, nego to, da je prijazna z njim. Nagovorila ga je, vzklikajoč ga.

"Zal mi je, da vam ne morem odpreti. Moja ni doma, ključ ima on. Jaz sem bila še legla, ker se nisem počutila dobro."

On jo je premeril s pogledom, potem je za korak odstopil, da bi jo mogel bolje videti.

"Lahko se tudi tako pogovar- jate, kakor da je eden naju- dvih v ječi," je odvrnil on tesno.

Valentina je vaa zardela, ker se ji je zadelo, da hoče z njo šale zbijati. Hotela je proti svojemu možu nekaj reči, ali ni prišla do tega, ker ji je pričel ta mladi človek pripovedovati o njenem bratu, ki je delal v rud-

niku, potem pa je dodal nekaj, kar jo je užalilo in razburilo.

"Mislim sem, da te lahko za- dalje časa običem: Ali vidim, da me ne sprejmeš... Da si v najlepšem prijateljstvu z Bo- gom."

"Sem in Bog naj mi stoji ob strani," mu je odgovorila uža- leno. "Kako se moreš upati, da se tako razgovarjaš s člove- kom, ki ga niti ne poznaš!"

Neznanec je izprožil roko skozi okno in prijel za njeno.

"Oprostite mi! Morda sem po- grešil. Kdo si ti? Ali si Va- lentina ali Rezarija?"

"Jaz sem Valentina Licia, že- na Viteria Lecia."

On je naglo okrenil glavo v stran, ali roke ni izpustil, am- pak jo je še krepkeje stisnil; potem ji je dajal z glasom, v katerem se je mešalo spoštova- nje z razburjenjem:

"Prosim te, da mi oprostiš. Potrkal sem, ker sem mislil, da stanuje tu tvoj sestra. Videč hišo tako zaprto, sem se hotel prepričati, da ni morda Reza- rijina."

Valentina se je morala za- smejati; če je tudi neznanec po- grešil in če jo je tudi roka od- njegovega stiskanja bolela, se je na vso moč zakrohotala. Zar- te roke se ji je razlil skozi lakti v glas; neka nejasna veselost jo je prevzela. Zahotelo se ji je, da se z neznancem malo po- šali.

"Vidi se, da prihajaš iz rud- nika in da ne poznaš sveta,"

desna stran mi je hotela zaspiti, včasih laketi ali roke, včasih noge."

"Moje nasmehe je torej spačen?" je vprašal kmalu na to. "Mislite si toraj, da se smejem notranje, z dušo, če vam je prav, z dušo: Mi- alite si, da se sedaj smejem."

Več minut je ležal tamkaj. Človek v njem se ni izpremenil. Bil je še vedno stari, ne- ukrotljivi, strašni Wolf Larsen, zaprt neke v mesu, ki je bilo nekoč tako nepremagljivo in siljano. Okovalo ga je v nečutne spon- ze, zaprlo njegovo dušo v temo in tišino, ga zaprlo svetu, ki mu je bil šumno dejanje. Nič več ne bo spregal glagola delati v vseh časih in na- klonih. "Biti" je bilo vse, kar mu je preosta- jalo — biti, brez gibanja, kakor je bil označil smrt, hoteti, a ne izvršiti želje, misliti in biti v duhu živ kot vedno, glede sveta pa mrtev, popolnoma mrtev.

A vendar se nisva mogla prilagoditi nje- govemu stanju, dasi sem mu celo odvzel spon- ze. Najin duh se je upiral. Nama je bil poln živ- ljenja. Midva nisva vedela, kaj se imava na- dejati od njega, kaj bi utegnili strašnega sto- riti. Najine skušnje so naju potirale v tem duševnem stanju. Ko sva delala, naju je ved- no mučila ta skrb.

Razrešil sem zadočo, katera je bila nastala valed kratkosti škarij. S pomočjo motovila sem vzdignil spodnje konce sprednje jambore preko ograje in jo spustil nato na krov. Po- tem sem s pomočjo škarij dvignil glavni drog na krov. Ker je bil štirideset čevljev dolg, sva lahko dobila višino, ki je potrebna za zasuk jambore. S pomočjo drugih vrvi, ki sem jih privezal k škarijam, sem dvignil drog, da je stal skoraj pokonci, nato pa sem poljubno spu- stil spodnji konec na krov, kjer sem zabil vo- like skobe, da ni mogel zdraniti.

Seveda je bilo treba dva dni delati, da sem izvršil to in drugo delo in šele tretji dan zju- traj sem vzdignil spodnjo jamboro s krova in začel obtemavljati spodnji konec, da je šel v od- prtno, pripravljeno zanj. Pri tem sem bil prav posebno neroden. Žagal sem, tesal les, tako da je bil navsezadnje videti, kakor da bi ga ogledala velikanška miš. Ampak šel je v odprtno.

"Pojde, vem da pojde," sem vzkliknil.

"Ali poznate končno dr. Jordanovo pre- skušnjo resnice?" je vprašala Maud.

Zmajal sem z glavo in nehal odstranjevati treske, ki so mi bile prišle za vrat.

"Ali moreva naroditi, da bo delovalo? Ali moreva temu zaupati najino življenje? To je preakusnja."

"Vaš ljubljenec je," sem rekel.

Tako sva govorila in se šalila. Ampak takrat je bilo malo časa za smeh, zakaj najino delo je bilo težko in živa smrt Wolfa Larsena je bila grozna.

Zopet ga je bil zadel mrtvoud. Izgubil je glas. Samo včasih je mogel še govoriti. Tožil je o velikih bolečinah v glavi. V tem nje- govem stanju sva naredila poseben način obče- vanja za tisti čas, kadar bi sploh ne mogel go- voriti — en pritisk z roko za "da," dva za "ne."

In dobro je bilo, da smo se to domenili, kajti še tisti večer je popolnoma izgubil govor. Za tem je s pritiskanjem roke odgovarjal na naji- na vprašanja; kadar pa je on hotel kaj pove- dati, je natečkal popolnoma razločno z levico svoje misli na papir.

Prišla je huda zima. Vihar je sledil vi- harju, pa aneg, sodra, dež. Morski pai so se bili že podali na proti jugu in zbirališe živali je bilo skoraj zapuščen. Jaz sem mrz- lično delal. Vzile slabemu vremenu in vetru, ki me je posebno oviral, sem bil na krovu od zore do mraka in močno napredoval z delom.

Posrečilo se mi je, da sem postavil jambore in uredil vse ostalo.

"Tako lahko je Mo," sem dejal. "Vse delo je obstajalo v pripravi."

(Dalje prihodnjič.)

mu je reklamirajoč ga. — "Jaz sem torej Valentina Licia, za- konita žena doktorja Viteria Lecia, sem pa, kakor vidiš, za- prta kot v ječi, med tem ko uži- va moja sestra Rezarija, ki živi z nekom, ki ni njen mož, popol- no svobodo, sprejema goste in dela, kar se ji slubi."

Tujec ni bil prav nič prese- nečen. Rekel ji je samo filo- zofsko:

"Tako je pač na svetu!"

Okrenil se je proti nji in spustil njeno roko, jo je aku- šal zopet vzeti v svojo. Obšla jo je silna želja; da mu jo da; ali pomislila je na svojega mož- ala in sram jo je bilo, da je tak- šna. Ali vendar, nekaj čudne- ga, nekaj zlobnega jo je naga- njalo, da to stori. Misel, da bi s tem osmešila svojega moža, da bi se mu slednjič osvetila za svoje suženjstvo, jo je podgla- la, da bi kaj takega storila.

In ko je, pri vsem tem, sku- šala se osvoboditi stiskanja rok tega človeka, je nadaljevala z njim, zelo prijazno, razgovor:

"Sploh je Rezarija stokrat srečnejša od mene. To vedno pravim svojemu možu. Ljubša bi mi bila njena usoda od moje. Ona ima vsaj svojo svobodo. Mož, ki živi z njim, jo ljubi in spoštuje bolj nego ljubijo in spoštujejo moje svoje žene. O- na, je neomejena gospodinja v hiši in ji ne zmanjka ne denarja, ne nakita. Ali kar je naj- dragocenejša, to je svoboda. Ona je svobodna kot ptica v zraku; ako ji pride danes ali ju- tri na misel, da gre kamorkoli, lahko to stori, ne da bi ji treba- lo koga prositi za odpuščanje. In če bi ti nocoj šel k nji, bi te gotovo ne sprejela tako kakor žena zdravnika Lecia, izza že- lezne mreže na oknu. Če pojdeš k nji, ti bo odprla vrata in iz- kazala čast, ki pritiče gostu, sprejela te bo kot dama, kakr- na je ona, v svoji divni sobi s divanom, prevlečenim s svilo. Pojdi, pojdi tja," je nadaljevala še živahnejše — njenega prija- telja ni doma; pa tudi če je, te bo vseeno sprejela. Ona je svo- bodna! To je vse! Hiša stoji ma- lo nižje od cerkve, vrata in ok- na so zeleno pobarvana; ne mo- reš pogrešiti... nobena druga hiša nima zelenih vrat, ne zeli- nih oken."

Nenadoma je začutila, kakor da ji je sapa zastajala. Spajoč grozničavo pravo ploho besedi, se je tako težno prižela k mreži, da jo je mogel tujec objeti krog vratu in svoj obraz približati njenemu.

"Kako mi ugajaš!" ji je než- no zašepetal. "Škoda, da me ne moreš pustiti noter!"

Njegovo lice jo je peklo kot ogenj! Valentina, naslonjena s celom ob mrežo, je čutila, kako ji vre kri po žilah. Nikoli še je ni prevzela taka slast. Dih tega neznanca se je dotikal njenih las in ji polzel preko pleč kot puh vrele vode in pojačeval vrenje njenih žil.

Na stezi, ki je vodila preko li- vade, so se zaslišali koraki. Pre- plašena se je tresla in tiho re- kla:

"To je moj mož!"

In neznanec se je takoj od- maknil od nje in se oddaljil brez pozdrava. Ona je zaprla okno in naglo odstopila. Koraki se niso slišali več. To ni bil njen mož. Morda pa je bil... pa je odšel dalje.

Stala je bos, kraj svoje bele postelje; razpleteni lasje so ji padali preko pleč. Reba je bilo leči in zaspati; globoko ogorče- nje se je, malo po malo, podelo.

"Kakšno življenje, presveta bogorodica! Življenje brez spre- membe!" je zamrmrala.

Neka sladka in opasna nada se je oglašila v njenem srcu; da bi se ta neznanec vrnil drugi večer; in še nekaj hujšega, nekaj, kar ni bilo v zvezi z njenim sr- cem, se je dramilo v nji: ljubo- sumnost in zavist proti sestri.

Gledala je zdaj v svoji domiš- ljiji, kako pričakuje ona gosta — tega gospoda, ki je bil tako čedno oblečen, kakor vrag, ko se, po pravljici, spremeni v člo- veka; gledala je, kako ga ona sprejema v svoji dražestni sobi s divanom, prevlečenim s svilo. Kako mu streže z dobrim vinom, smehljajoč se mu in slušajoč njegovo pripovedovanje o dalj- nem bratu, o življenju v rudni- ku. In kako jo on molče ogle- duje s čašo v roki, jo prijemla za roko in jo objema krog vratu in ji šepče: "Kako mi ugajaš!"

"Rezarija srečna, srečnejša od mene! Ima svobodo, nakit, ljubezen, vse..." je mrmrala Valentina.

Zopet so jo stresli neki kora- ki. Dvignila glavo in naglo sko- čila s postelje. Je-li morda njen mož? Vprašal jo bo, zakaj še bdi... Skrajni čas je že, da pre- trže to robsko verigo. Bila je na vse pripravljena. Ali tudi to pot so se koraki izgubili in ona je, bridko plakajoč, ležla v svojo posteljo.

Naslednje jutro so našli Re- zarijo zadavljeno v njeni lepi sobi z orčevim pohištvom. De- nar in nakit, za katera jo je nje- na sestra zavidala, je izginil.

Valentina in njen mož sta še le- žala, ko je planila v njuno spal- nico stara služabnica in jima to povedala. Zdravnik je vstal brez besede, Valentina pa se je, vsa prestrašena, prevračala po bla- zinah in tarnala:

"To je bil on! To je bil on!"

In zmečeno mu je povedala vse o obisku onega neznanca. Zdravnik je velel služabnici od- iti, potem pa je prijel ženo za ramena in ukazal, da ostane v postelji.

"Ti si bolna!" ji je rekel mir- no. "Vse si samo sanjala. Pazi dobro, da nikogar ne obožuješ in da živi duši ne poveš, da si nekemu tujcu odprla okno. Tvo- ja sestra je sprejela vsakogar. Jaz pa bom moral prikovati klju- čavnico na vetrnico."

In prisilil jo je, da je ostala v postelji. Ona je bridko plaka- la, osebno, ker je pomislila, ka- ko je ona temu neznanecu poka- zala hišo svoje sestre. In sku- šala je sama sebe prepričati, da je bil to samo zli duh, ki se je spremenil v lepega, mladega člo- veka; ali od tistega časa se je čutila bolj varno v svoji sobi, ker je njen mož prikoval klju- čavnico na vetrnico.

Mož, ki je tožil lastnika neke- ga psa, ki ga je bil ugriznil, se vrne z razprave domov. Žena ga vidi, da je jezen, pa ga vpraša:

"No — kako se je končala razprava?"

"Zanič. Advokat mojega na- sprotnika je bil tako izborn, da so nazadnje celo dokazali, da sem jaz psa ugriznil."

"Ko sem začel s tem svojim podjetjem, nisem imel drugega kot samo svojo inteligenco."

"Tudi jaz sem začel s tako majhnimi sredstvi."

Agitirajte za "Prosveto"!

PRODA SE GROCERJSKA TRGOVINA

v veliki slovenski naselbini. Lepa prilika za Slovence ali Hr- vata. Ta dobrodoča trgovina se proda po zelo ugodni ceni valed odhoda v stari kraj. Za natanč- nejša pojasnila se obrnite pisme- no ali osebno na naslov: John Zarman, 332 Orchard St., Mil- waukee, Wis.—(Adv.)

IZREDNA PRILIKA.

Na prodaj imam še par kra- snih po štiri mesece starih poli- cijskih psov. Kdor želi katerega teh psov kupiti naj se zgleda na: 3219 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.—(Adv.)

Slab občutek, nervoznost?

Mrs. Anna L. Hogg, Kova, Ky., je dosegla čudovit uspeh z Nuga-Tone. Ona pravi: "Bila sem slaba, letargična in nervozna, — nisem bila na nobeno delo — toda Nuga-Tone mi je pomagal vsak dan, da se izboljšam. Resnično je to eno dobro zdravilo." Tudi drugi oseb se je ravno tako izboljšalo.

Nuga-Tone vas mora zadovoljiti, če ne, se denar povrne. Pakuete ga ako izkupljate točno, ste letargični in nervozni, nimate teha do jedi, trpite na zaprtju, glavoboli in emociji, imate slab apetit, ledvinske in nevarne ne- ugodnosti. Nuga-Tone vam ojača živce, povrne moč in krepkosti telesu in drugim organom. Lekarstvi prodajajo Nuga-Tone. Kupite ono steklenico še danes.

(Adv.)

NI VEČ SRBEŽA!

Cena trpeti muke od kašne arbošice. Kar na- malite v Severu ESKO, ki je zdravilo proti na- leženemu vnetju kile. Je blagotvorno in hitro. Vprašajte vašega leka- rja.

SEVERA'S ESKO

213 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

IZVRSTNA PRILIKA

Člani in članice S. N. P. J.

Sedaj lahko dobite list Prosveta vsak dan za eno leto in knjigo AMERIŠKI SLOVENC, vredno \$5.00—ako nam pošljete brez odbitka svoto \$6.30.

Ali pa tri knjige: SLOV-ANGLEŠKA SLOVNICA, vredna \$2.00, ZAKON BIOGE- NEZIJE, vredna \$1.50, in PATER MALAVEN- TURA V KABARETU, vredna \$1.50, skupaj vrednost \$5.00 in dnevnik Prosveta za eno leto za svoto \$6.30.

To velja za člane S.N.P.J. za vse stare in nove naročnike. Ne člani pla- čajo \$7.50.

Lahko dobite pol leta dnevnik Prosveta in skupne vrednosti za \$2.50 knjig, n. pr. JIMMY HIGGINS, ZA- KON BIOGENEZIJE, ali pa ZAJEDALCE in HRB- TENICO in INFORMATOR ako nam pošljete svoto \$3.90. Nečlani pošljejo \$4.50. Ali pa za \$2.90 pol leta list Prosveta in knjigo JIMMY HIGGINS. Nečlani \$3.50.

To vse velja za stare in nove naročnike. Vsa mora poslati celo svoto brez odbitka. Denar in naročila pošljite na upravnništvo na naslov:

PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Pošiljam \$.....

Ime

Naslov

Država

Znižana cena knjig Književne Matice S.N.P.J.

Sedaj je prilika, bratje in sestre, da si vsakdo lahko naroči eno ali več knjig po zelo nizki ceni. Knjige so dobre, poučne in morali bi jih imeti v vsaki hiši.

AMERIŠKI SLOVENC—ta knjiga obsega 632 strani in mnogo krasnih zgodovinskih slik, je prijazna za čitanje in vam daje veliko pouka o zgo- dovin Amerike, ameriških Slovencev in naše S. N. P. Jednote. Knjiga vredna \$5.00—sedaj\$1.50

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA—izvrstna poučna knjiga za učenje angleščine in raznimi drugimi pojasnil, vredna \$2.00—sedaj50c

ZAKON BIOGENEZIJE—ta knjiga pojasnjuje splošni razvoj in naravne zakone, vsebuje veliko poučnega za vsakega človeka, vredna \$1.50—sedaj50c

PATER MALAVENTURA V KABARETU—povest iz življenja ameriških franciskanov in doživljaj rojaka, vsebuje precej slik, vredna \$1.50—sedaj50c

ZAJEDALCI—povest in slika skritega življenja slovenskih delavcev v Ameriki, vredna \$1.75—sedaj50c

JIMMY HIGGINS—zanimiva in krasna povest, spisal dobroznani pisatelj Upton Sinclair, poslovenil I. Molek, vredna \$1.00—sedaj50c

Ta znižana cena je veljavna od 1. novembra 1923 pa do 1. aprila 1924.

Odtirajte ta listek, priložite potrebno svoto v pismo in pošljite na Prosveto.

PROSVETA, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo vam pošiljam svoto \$..... kot naročilo za sledeče knjige:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....